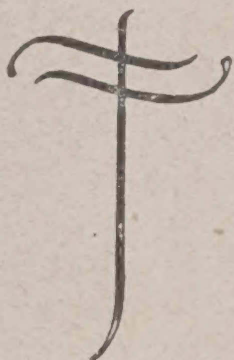
Het Nederlandsche Keren Hajesod

en

Nehemia de Lieme

door

Dr. B. A. KAHN

EEN WOORD VOORAF.[1])

Wij gaan bijzonder ongaarne ertoe over dit geschriftje de wereld in te sturen, zooals wij trouwens bijzonder ongaarne ertoe zijn overgegaan, het te schrijven. Het houdt zich met niets anders bezig dan met de beschuldigingen en verwijten van één bepaald persoon aan het adres van het Nederlandsch Keren Hajesod. Kan men zijn tijd met sterieler bezigheid vullen?

Maar in het belang van den K. H. arbeid in Nederland mocht dit weinig aantrekkelijke werk niet langer ongedaan blijven. De heer De Lieme is iemand, wiens gezag in alle Palestina betreffende zaken in Nederland door niemand overtroffen wordt. Als iemand zijn gezag jaar aan jaar stelselmatig gebruikt, om het Nederlandsche K. H. in de oogen der Nederlandsche Joden te discrediteeren, kan dat niet anders dan hoogst bedenkelijke gevolgen hebben, ook al bestaat voor zulk een discrediteering niet de allergeringste reden. Het staat dan ook wel vast, dat de heer De Lieme aan het K. H. werk in Nederland onberekenbare schade heeft toegebracht.

Met een repliek in een of ander weekblad, met een afwerend antwoord op een vergadering is de ingevoerde smetstof niet meer te weren. Een generale beantwoording is onvermijdelijk geworden. Zij, die belang stellen in het Nederlandsche K. H., dienen in de gelegenheid te worden gesteld, de campagne van den heer De Lieme in zijn geheel te overzien en naar haar waarde te beoordeelen.

Wij zullen trachten dit defensief over de geheele linie zoo objectief, zakelijk en onpersoonlijk te houden, als maar eenigszins doenlijk is. Gemakkelijk is dat echter niet. De werking immers van des heeren De Lieme's campagne berust in werkelijkheid nauwelijks op den zakelijken inhoud van zijn beschuldigingen en verwijten, doch louter op het gezag, dat hij zich eenmaal verworven heeft. Wat hij over het Ned. K. H. gezegd en geschre-

[1]) Een onverwachts noodzakelijk geworden verblijf in het buitenland heeft den schrijver tot zijn leedwezen onmogelijk gemaakt, deze brochure eerder te doen uitkomen.

ven heeft, zondigde dusdanig door overdrijving, onjuistheid en klaarblijkelijke innerlijke tegenstrijdigheid, dat hij buitengewoon weinig kans zou hebben gehad, om menschen met gewone zintuigen daardoor te beïnvloeden, indien deze menschen zich de moeite hadden gegeven, het ook maar even kritisch aan de werkelijkheid te toetsen. Maar de heer De Lieme gaat nu eenmaal zóó zeer door voor den man, die het weet, dat zeer veel menschen, die de dingen niet kennen, het ook niet noodig vinden, ze te leeren kennen, maar gaarne op het enkel gezag van den heer De Lieme aannemen, dat het wel ongeveer zoo wezen zal. In zulke gevallen is een objectieve weerlegging vaak ondankbaar werk. Daarbij komt, dat de heer De Lieme, zooals men verderop bemerken zal, bij zijn beschuldigingen vaak voorliet neemt met vage aanduidingen en grove qualificaties, waartegen langs de wegen van objectieve weerlegging geen kruid gewassen is. Dat alles maakt, dat de verleiding niet gering is, om van het defensief tot een tegenoffensief over te gaan. Intusschen, om de hier te lande reeds genoegzaam scherp geworden tegenstellingen niet nog meer te verbitteren, zullen wij trachten deze verleiding te weerstaan.

Hoe het ook zij, in ieder geval zal het voor hen, die van de waarheid houden, voortaan gemakkelijker zijn dan voorheen, om zich met eigen oogen ervan te overtuigen, wat er schuilt achter de overal rondzwevende diffamaties tegen het Ned. K.H., die tot in de kringen der naaste vrienden doorgedrongen zijn en er verontrusting veroorzaakt hebben.

HET NEDERLANDSCHE KEREN HAJESOD EN NEHEMIA DE LIEME.

In Juli 1920 werd, voor het eerst na den oorlog, weer een internationale Zionistische conferentie gehouden. Het was een zitting van het Centraal Comité, de zoogenaamde Jahreskonferenz, die toen in Londen werd gehouden. Op deze conferentie werd — na lange en moeilijke debatten — het Keren Hajesod ingesteld, hetgeen tenslotte onder algemeen gejuich en ontroering plaats vond, en op dezelfde conferentie werd de Heer De Lieme lid van de Executieve der Zionistische Wereldorganisatie.

Intusschen had de heer De Lieme aanstonds tot hen behoord, die ter conferentie ernstig bezwaar maakten tegen de methode, waarop men het Keren Hajesod wilde grondvesten. Met de Amerikanen verzette hij zich tegen de stichting van een centraal fonds, dat tegelijk giften à fonds perdu inzamelen en deelnemingen in winstgevende ondernemingen aannemen zou, en later bleek zijn verzet zelfs nog verder te gaan dan dat der Amerikanen, omdat hij zelfs de giften à fonds perdu, zooals die voor het onderwijs b.v., niet alle in het Keren Hajesod geconcentreerd wenschte te zien. Hij maakte ook aanstonds bezwaar tegen de aanvankelijke leuze, om binnen 5 jaar £ 25 millioen bij wege van een op alle Joden te leggen 10 % inkomstenbelasting bijeen te brengen. Daarentegen durven wij niet met zekerheid zeggen, of ook zijn bezwaren tegen den bij de instelling van het Keren Hajesod geïnaugureerden modus van samenwerking tusschen Zionisten en niet-Zionisten van den eersten dag dateeren. Maar wel staat in het algemeen vast, dat de heer De Lieme van den eersten dag af hoogst sceptisch en min of meer vijandig stond tegenover het Keren Hajesod als centraal instrument voor den opbouw van Palestina.

Sommige van deze De Lieme'sche bezwaren, hebben wij van den eersten dag onderschreven en onderschrijven wij nog. Zoo zal er thans in de geheele organisatie wel niemand meer zijn, die de oorspronkelijke vermenging van bijdragen en participaties, die men intusschen practisch geheel heeft laten vallen, zou wenschen goed te praten. Sommige andere bezwaren van den heer De Lieme hebben wij minder gevoeld, soms daarvoor echter andere gehad, die de heer De Lieme niet telde. Wij zijn echter van den aanvang af van oordeel geweest, dat overdergelijke bezwaren, nadat eenmaal het besluit was gevallen, in vredesnaam moest worden heengestapt. Zelfs de meest ernstige fouten konden heel wat eerder worden verbeterd, wanneer men ze in gemeenschappelijken arbeid toetste aan de praktijk, dan wanneer men door een heftige openbare oppositie den geheelen opbouwarbeid in gevaar bracht.

De heer De Lieme, ofschoon hij nog steeds wenscht door te gaan voor het toonbeeld van organisatorische discipline, heeft desondanks het opvolgen van dezen primitieven regel van po-

litiek beleid niet van zich kunnen verkrijgen. Zijn oorspronkelijke bezwaren — ofschoon zij hem aanvankelijk niet hebben belet, een plaats in de Executieve te bekleeden — hebben hem toch voor goed een vijand van het Keren Hajesod gemaakt en hij heeft die vijandschap slechts zelden voor korten tijd weten te onderdrukken.[1])

Uitgaande van gezonde kritiek op ongezonde methodes, wordt hij allengs de verkondiger dier kritiek ten koste van alles, ten koste desnoods van haar eigen doel. Want door de niets ontziende, fel vijandig getinte wijze, waarop hij zijn kritiek hier te lande heeft gevoerd, is die kritiek voor Palestina hier veel gevaarlijker geworden dan zelfs de fouten, die zij bestrijdt. Het is jammer, dat de heer De Lieme het nooit eens met een wat welwillender getinte kritiek heeft willen probeeren.

Toen in October 1920 de voorbereidingen voor de Keren Hajesodactie in Nederland begonnen en het Bondsbestuur van den N. Z. B. schrijver dezes tot leider der actie benoemde, was de heer De Lieme nog lid der Executieve. Begrijpelijkerwijs stelde het B. B. zich onverwijld met het Nederlandsche lid der leiding in verbinding. Er kwam van den heer De Lieme een onder het zegel van stricte vertrouwelijkheid aan voorzitter en secretaris van het B. B. persoonlijk gericht schrijven. Ondanks haar dringende vertoogen, dat zulks toch niet aanging en dat zij het standpunt, dat het Nederl. lid der Executieve t.a. der actie in Nederland innam, toch diende te kennen, heeft de leiding der K. H. actie van dit schrijven nimmer inzage kunnen verkrijgen. Zij heeft alleen kunnen bemerken, dat de invloed, die van den heer De Lieme uitging — zij het door dezen brief, zij het langs andere wegen — niet bepaald bemoedigend was. Want zelfs het Bondsbestuur, dat toch te midden der katerstemming, die onmiddellijk op de Londensche Conferentie gevolgd was, nog het besluit tot instelling van een K. H. actie had genomen, begon plotseling te aarzelen. De onderhandelingen, die de Keren Hajesod leiding in die dagen met alle vooraanstaande Zionisten in Nederland voerde, werden moeilijker en moeilijker, en een atmosfeer van fel wantrouwen tegen de Londensche leiding groeide hier te lande dagelijks. De heer De Lieme nam naar buiten de meest volkomen reserve in acht en de beschuldiging zij verre van ons, dat hij toen reeds in stilte de actie zou hebben tegengewerkt. Maar het starre zwijgen van het lid der Executieve, onder wier verantwoordelijkheid de actie moest worden gevoerd, was vol-

[1]) Dat gaat zoover, dat hij het nog op 16 Maart 1923, toen het K.-H. reeds lang de volstrekt onmisbare basis van allen positieven arbeid in Palestina geworden was, noodig gevonden heeft, om in een niet-Zionistisch blad (het Centr. Blad voor Isr.) een aanval te doen o. a. op de grondslagen van het fonds: „Het stelsel van financiering door een centraal fonds op grond van 10 pCt. belasting, heeft onze sympathie niet. De gecentraliseerde financiering doet de werkelijke kolonisatorische uitgaven terugtreden bij de gelden, noodig voor improductieve uitgaven en het onderhoud van de bestaande Jishoeb". Wat kon zulk een aanval onder de oogen van een ter zake geheel ondeskundig publiek toen voor nut hebben? Welk ander dan de discrediteering van het fonds, doordien in wijden kring de indruk werd gevestigd, dat de aan het K.-H. gegeven gelden improductief en voornamelijk slechts ter instandhouding van het bestaande werden gebruikt?

doende om de gemoederen van zeer vele Nederlandsche Zionisten met angst en met argwaan te bezwangeren. Het was natuurlijk, dat iedereen naar hem opkeek, van hem het bevleugelende woord voor de actie in Nederland verwachtte en zich afvroeg, wat het uitblijven daarvan te beteekenen had. Hij zeide niets, hij nam reserves in acht. Maar die reserves waren welsprekend en misten hun invloed niet. Nu kan natuurlijk niemand den heer De Lieme een verwijt van zijn bezwaren maken. Maar zoolang zij hem niet verhinderen lid der Executieve te zijn, hadden zij hem toch ook niet behoeven te verhinderen, althans van zooveel bereidwilligheid tot het steunen der actie blijk te geven, dat het ontbreken daarvan geen opzien baarde.

Na onderhandelingen met Mr. Henri Edersheim, die destijds van alle Nederl. Zionisten degeen was, met wien de heer De Lieme de nauwste voeling hield, is toen voor het eerst de gedachte aan een terughoudingspolitiek opgekomen. Men ontmoette elkaar in de overtuiging, dat hier nog de eenige weg gelegen was, waarop een K.-H.-actie in Nederland niet onmiddellijk in het zand behoefde te loopen. Schrijver dezes was destijds overtuigd, dat deze oplossing geschikt was, om ook den heer De Lieme gunstiger voor de actie te stemmen, omdat zij rekening scheen te houden met sommige van diens bezwaren. Ik zou thans niet durven zeggen, of ook Mr. Edersheim destijds die meening toegedaan was. Maar wel durf ik zeggen, dat ons van bezwaren van den heer De Lieme tegen deze oplossing destijds niets bekend was en ook, dat wij haar nimmer zouden hebben beproefd, indien wij hadden kunnen vermoeden, dat zij ooit de felle tegenkanting van het Nederl. lid der Executieve zou vinden. Immers, wat wij zochten, was een middel, om onder de Nederl. Zionisten eenheid te brengen; niet om er tweedracht te zaaien. — In het Bondsbestuur vond deze oplossing aanvankelijk geen goed onthaal. Vooral voorzitter en secretaris, destijds resp. de heeren Ornstein en Alfred Polak, waren in het eerst van meening, dat men van het voeren eener actie geheel moest afzien, indien men haar niet met vol vertrouwen ondernemen kon. Eerst na een bewogen B. B.-vergadering viel het besluit, dat de terughoudingspolitiek aan Bondsraad en Algemeene Vergadering zou worden voorgelegd. Op beide vergaderingen stiet de goedkeuring op moeilijkheden van de zijde van hen, die de geheele actie niet of nog niet wilden. Van bezwaren van den heer De Lieme, die op geen van beide vergaderingen tegenwoordig was, bleek nergens.

Het eenige bezwaar van den heer De Lieme tegen de actie in Nederland, dat de K.-H.-leiding destijds ter oore kwam, was een bezwaar tegen den grooten stijl, waarin men de actie ging opzetten. De heer De Lieme achtte het voldoende, indien, zooals dat in den N. Z. B. onder zijne leiding gebruikelijk was — de actie door de Alg. Vergadering werd geproclameerd, het B. B. den bond voor een bepaald bedrag aansloeg en de afdeelingen elk voor een gedeelte daarvan contingenteerde. Aan het organisatorisch beginsel was dan voldaan.

Toen de actie met de groote Weizmann-Jabotinsky-verga-

dering op 2 Januari 1921 werd ingezet, bleef de heer De Lieme afwezig, ofschoon hij in het land was, hetgeen toen natuurlijk opzien baarde. Ook aan den intern-Zionistischen discussieavond, die 4 Januari in Huize Stranders gehouden werd, nam hij geen deel.

Ook na zijn, in het voorjaar van 1921 gevolgd aftreden als lid der Executive, nam de heer De Lieme aanvankelijk een uiterst gereserveerde houding aan. Bij de vorming van het Nederlandsch Keren Hajesod Curatorium werd hij uitgenoodigd, om daarvan deel uit te maken, doch hij nam de uitnoodiging niet aan. Eerst met het eerste Congres te Karlsbad trad hij de arena van het Zionistische leven in Nederland weer binnen als candidaat voor een congres-mandaat en van toen af is uitbarsting op uitbarsting gevolgd.

Na deze korte voorgeschiedenis, die noodig scheen om te doen uitkomen, dat de algemeene politiek inzake het Keren Hajesod was vastgesteld en door alle Zionistische instanties in Nederland was goedgekeurd, toen de heer De Lieme zijn actie begon, kunnen wij, zonder het verloop van zaken verder chronologisch te volgen, overgaan tot de behandeling der concrete bezwaren van den heer De Lieme tegen het Nederlandsch Keren Hajesod, die zich gaandeweg hebben ontwikkeld en zich meer en meer tot felle aanklachten en beschuldigingen hebben verdicht.

1. Keren Hajesod gelden zouden voor organisatorische doeleinden worden gebruikt.

Hier heeft men al dadelijk een voorbeeld van de vage aanduidingen, waarmee de heer De Lieme soms genoegen neemt en die toch in zijn mond het karakter van zware aanklachten aannemen. De weerlegging daarvan is uitteraard niet gemakkelijk.

Onder organisatorische doeleinden zal men hebben te verstaan de Zionistische organisatie, die dus gelden voor haar partijapparaat zou hebben ontvangen, die voor den opbouw van Palestina bestemd waren. Een zeer ernstige beschuldiging, die natuurlijk niet gericht is tegen het Nederl. K.-H. en den N. Z. B., maar in haar vaagheid toch gebruikt wordt, om het K. H. in Nederland te discrediteeren. De eerste maal in den zomer van 1922, toen het K. H. Curatorium zich genoodzaakt zag, om in het allereerste nummer van het Beloofde Land (Augustus 1922) een poging te doen, om deze aanklacht te weerleggen. Het Curatorium meende toen, haar te moeten begrijpen als een aanklacht tegen het Directorium te Londen en trachtte aan de hand der door Londen gepubliceerde cijfers aan te toonen, dat zij niet juist kon zijn. Achteraf bleek, dat de heer De Lieme het Directorium te Londen in het geheel niet op het oog had gehad. Voor de tweede maal werd deze beschuldiging geuit op de Alg. Verg. van den N. Z. B. op 7 October j.l. te Amsterdam en wederom in dezelfde vage termen. Den volgenden dag stond in het verslag der N. Rott. Crt.[1]), dat de Nederl. Keren Hajesod gelden voor den N. Z. B

[1]) Wij hebben dit verslag niet zelf gelezen, doch ontleenen het feit aan een schrijven van een lezer, die er zich over beklaagt, dat het niet tegengesproken is.

worden gebruikt. De heer De Lieme had dit natuurlijk niet gezegd, maar had voor iedereen de mogelijkheid opengelaten, hem desgewenscht zoo te begrijpen.

Is het te vatten, dat iemand met het gezag en met de daaruit voortvloeiende verantwoordelijkheid van den heer De Lieme zulke beschuldigingen uit, zonder man en paard te noemen?

Maar wat schuilt er dan voor geheimzinnnigs achter deze beschuldiging?

Verzocht met feiten voor den dag te komen, heeft de heer De Lieme een transactie tusschen een landelijk Keren Hajesod in Oost-Europa en de Zionistische Organisatie van hetzelfde land geproduceerd, waarbij het Keren Hajesod — in ruil voor bewezen diensten — gelden ter beschikking stelde voor Joodsch-nationalen Goloesarbeid in het land in kwestie.

Had de heer De Lieme deze feiten aanstonds in het openbaar genoemd, de belangstelling daarvoor zou in Nederland zeker minder groot geweest zijn dan zij nu door zijn geheimzinnige aanduiding was. Deze zaak raakt immers noch het Keren Hajesod in Nederland, noch de Centrale in Londen, doch uitsluitend de Keren Hajesod contribuanten van het desbetreffende land. Maar mocht dat voor den heer De Lieme reden genoeg zijn om haar aldus in het vage te houden?

2. De onkosten van het Nederlandsch Keren Hajesod.

Aanvankelijk bleef de heer De Lieme ook op dit punt zorgvuldig in het vage. In zijn reeds geciteerd artikel van 16 Maart j.l. in het Centraalblad vergenoegde hij zich met de qualificatie van „Beamten-Wirtschaft", die door het Keren Hajesod zeer bevorderd worden zou. „Wij kenden dit euvel in Nederland niet en is het thans ook hier ingevoerd". Niet één enkel woord om deze grievende beschuldiging waar te maken. Het gezag van den aanklager wordt wederom een genoegzaam hechte basis voor zulke losse aantijgingen geacht.

Eerst een half jaar later, op de Alg. Verg. in October j.l. wordt aan deze in de lucht hangende aantijging een vorm gegeven door de concrete beschuldiging, dat 54 % der aan de Nederlandsche Keren Hajesod Stichting toegezegde gelden aan onkosten zouden zijn weggegaan. Deze zaak ligt versch in het geheugen der lezers uit den pennestrijd in het Centraalblad en in het Beloofde Land, waartoe ze aanleiding heeft gegeven. Wij kunnen dan ook volstaan met hieronder over te nemen het ingezonden stuk van den heer De Lieme in het Beloofde Land en het antwoord daarop van den penningmeester van het Curatorium. Voor het overige verwijzen wij naar de gedachtewisseling tusschen den heer De Lieme en den heer Pimentel, den accountant der Nederlandsche Keren Hajesod Stichting in de nummers van het Centraalblad voor Israëlieten in Nederland van 15, 23 en 30 November j.l.

Deze gedachtewisseling verdient de nauwlettende aandacht van alle onbevooroordeelde belangstellenden. Wanneer men dan ziet, hoe hier elke ongunstige factor wordt uitgedijd en hoe alle gunstige elementen zorgvuldig buiten beschouwing zijn gelaten, zelfs wanneer zij het ongunstige element in zijn

kern aantasten: dan vraagt men zich hoofdschuddend af, welk vreemdsoortig genoegen er voor den heer De Lieme toch wel in bestaan mag, om — zelfs ten koste van zulke argumentaties — een fonds te discrediteeren, dat hij anderzijds weer voorgeeft te willen steunen. Wanneer men dan ook nog weet, dat de heer De Lieme niet ervoor teruggeschrikt is, om in een brief aan den heer M. Pimentel neer te schrijven, dat deze beschuldiging een deel vormde van zijn strijd „tegen de systematische misleiding van het Nederlandsch-Joodsche publiek" door het Nederlandsch Keren Hajesod, dan heeft men van de strijdmethode van den heer De Lieme ten deze een afgerond beeld verkregen.

Hier volgen de stukken:

In uw laatste nummer plaatste uwe redactie een artikeltje over datgene, wat door mij gesproken zou zijn ter laatste Algemeene Vergadering van den N. Z. B. inzake de onkosten van het Nederlandsche Keren Hajesod. Vergis ik mij niet, dan heeft uw artikel de bedoeling het verslag te bestrijden, dat van deze rede in een der Joodsche bladen zou verschenen zijn. Dit verslag is mij onbekend, doch in uw artikel trof mij dat daarin niet weergegeven is, wat ik dan wel gezegd heb en zelfs daaromtrent in het publiek een verkeerde indruk moet ontstaan, wijl met veel nadruk beweringen geuit worden, omtrent dingen, die ik niet kan gezegd hebben, terwijl wel degelijk door mij over 54 % gesproken is.

Voor zoover het niet direct interne Zionistische zaken betreft, zal ik het door mij gesprokene hier weergeven, om den verkeerden indruk, die gewekt is, weg te nemen.

Het gaat over twee punten:

1e. In het jaarverslag van den Penningmeester wordt vastgesteld, dat de onkosten van het Keren Hajesod in Nederland hebben bedragen:

4.6 pCt. der toegezegde bedragen en
12.2 pCt. der ontvangen gelden.

Deze locale onkosten zouden dan tot de laagste behooren, die ergens gemaakt zijn.

2e. In uwe Statuten is bij art. 3 bepaald, dat het bestuur van het Nederl. K. H. gerechtigd is, onkosten te maken tot 5 pCt. van de ontvangen gelden.

In verband met uwe verschillende publicaties is door mij vastgesteld, dat zoolang de N. Z. B. deze actie voerde, de toezeggingen en gelden uit den aard der zaak gemakkelijker te krijgen waren. Verder dat met het zelfstandig optreden van het Nederlandsche K. H. een moeilijker periode begint, waarbij de feitelijke actie naar buiten in samenwerking met niet-Zionisten haar intree zou doen. Wanneer men dus niet toepast l'árt de grouper les chiffres, dan dienen de onkosten vastgesteld te worden van het Nederl. Keren Hajesod gedurende zijn zelfstandig optreden en deze bedroegen:

Ca. 54 pCt. der toegezegde bedragen en
Ca. 25 der ontvangen gelden,

over dat tijdperk, welke cijfers in het jaarverslag van den Penningmeester niet voorkomen. Het cijfer van 24 pCt. vind ik thans in uw artikel terug, dat van 54 pCt. alleen in het opschrift.

Deze beide cijfers behooren tot de allerhoogste, welke een locale organisatie ergens maakte.

Verder wees ik er op, afgezien van de houding van sommige Zionistische Curatoren te dier zake, dat, ongeacht hoe men denken kan over het opnemen eener bepaling in de Statuten (art. 3) waarbij de onkosten tot 5 pCt. beperkt worden, ik mij er in geen enkel opzicht mee vereenigen kan, dat nadat deze beperking zoo buiten verhouding overschreden is, het bestuur onder wiens beheer deze hooge onkosten zijn gemaakt eigenmachtig en alleen, gerechtigd zou zijn, achteraf zonder meer, deze 5 pCt. uit de Statuten te schrappen. Te meer niet, waar de desbetreffende door mij gepubliceerde cijfers der onkosten in het jaarverslag van het Nederl. K. H. niet voorkomen en wel andere, lagere cijfers, die een verkeerd en te gunstig beeld geven van de gemaakte onkosten".

Hoogachtend,

NEHEMIA DE LIEME.

Geachte Redactie.

Gaarne aanvaard ik de mij geboden gelegenheid om naar aanleiding van het bovenstaand artikel van den Heer De Lieme een en ander op te merken.

„L'art de grouper les chiffres" is eene kunst, die in een slecht blaadje staat, daar men hieronder pleegt te verstaan de kunst om door gewrongen groepeering van cijfers een indruk te wekken, die gunstiger is dan eigenlijk door de feiten zoude zijn gewettigd.

Ik ontken ten eenenmale, dat deze kunst in mijn jaarverslag is toegepast. Bij de berekening onzer onkostenpercentages ter vergelijking met die in andere landen, heb ik gemeend de geheele periode der actie te moeten omvatten, daar zulks in de landen van vergelijking (zie het rapport van het Directorium te Londen van Augustus 1922) eveneens is geschied.

Er bestond m.i. niet de minste aanleiding om tot eene gesplitste berekening van het onkosten-percentage over te gaan, waarvan dan het eerste cijfer het tijdperk zoude moeten omvatten gedurende hetwelk de actie uitsluitend werd gevoerd door den Nederlandschen Zionisten-Bond, en het tweede dat over de periode sedert het in werking treden van het Nederlandsch Keren Hajesod.

Zulk eene splitsing zoude zelfs m.i. volkomen ontoelaatbaar zijn, want zij zoude een vergelijking met de andere landen onmogelijk maken. Het spreekt toch vanzelf, dat ook de cijfers der andere landen voor een groot deel bestaan uit de belangrijke bedragen, die door de beproefde vrienden der beweging met zeer geringe onkosten zijn opgebracht, zooals ook de Nederlandsche Zionisten-Bond ze voor een groot deel heeft mogen ontvangen.

Het feit, dat te onzent toevallig in den bestuursvorm van het fonds eene verandering is ingetreden, legt ons absoluut niet de verplichting op eene splitsing, zooals de Heer De Lieme ze voor zijne berekeningen maakt, aan te brengen. Wanneer men toch in de andere landen de groote bedragen, gedurende het eerste élan verworven, zoude afscheiden van de later moeizaam verkregen gelden, dan zoude men ongetwijfeld ook daar een zeer ongunstige wijziging in de verhouding der onkosten tot de resultaten moeten constateeren.

In de eerste plaats wensch ik thans echter aan te toonen, dat het door den Heer De Lieme berekende onkostenpercentage van 54 % (der toegezegde bedragen) foutief is, ook wanneer wij zijn m.i. gewrongen wijze van groepeering volgen.

Het totaal der toezeggingen t.m. 31 Dec. 1922 bedroeg	f 547.000.
Het totaal der toezeggingen onder het beheer van den Zionisten-Bond behaald was	„ 502.600.—
zoodat de toezeggingen onder de leiding van het Keren Hajesod bedroegen	„ 44.400.—
De onkosten t.m. 31/12 1922 bedroegen totaal	f 24.100.—
Hiervan gedurende het tijdperk Zionisten-Bond (zie jaarverslag)	„ 6.860.—
De onkosten gedurende het Keren-Hajesod beheer bedroegen dus circa	f 17.240.—

= 39 pCt. en niet 54 pCt. van de toezeggingen.

Doch ook dit percentage van 39 pCt. geeft niet het juiste beeld. Er is namelijk geen rekening gehouden met het feit, dat de onkosten van administratie en accountantscontrôle gedurende 1922 voor het overgroote deel noodig waren met het oog op de oude toezeggingen, terwijl ook van verschillende andere uitgaven althans een gedeelte ten laste daarvan zoude moeten worden gebracht. Zoude dus reeds uit dien hoofde het inderdaad nog exorbitante cijfer van 39 pCt. aanzienlijk gereduceerd moeten worden, nog onhoudbaarder wordt dat cijfer, wanneer men bedenkt dat de nieuwe actie nauwelijks aangevangen was, toen het oude boekjaar werd afgesloten, en dus de oogst, die althans met een deel dezer onkosten was uitgezaaid, nog geenszins was binnengehaald. De winter-campagne toch bracht in het voorjaar aardige resultaten.

Ware het verslag niet toevallig op 31 December 1922, doch b.v. op 30 Juni 1923 afgesloten, dan zoude het beeld als volgt zijn geweest:

Toezeggingen t.m. 31 December 1922 onder Keren Hajesod beheer (zie boven)	f 44.400.—
Toezeggingen 1e halfjaar 1923	„ 186.400.—
Totaal onder Keren Hajesod beheer	f 230.800.—

De hierboven genoemde onkosten van circa	f 17.200.—
moeten vermeerderd worden met de onkosten gedurende het 1e halfjaar 1923 ad.	„ 12.200.—
is:	f 29.400 —

Het percentage der onkosten bedraagt alsdan niet 54 pCt. doch slechts 12 pCt. van de toezeggingen.

Ik wil hiermede geenszins beweren, dat wij op het laatstgenoemde percentage ook verder mogen rekenen: na de ruime toezeggingen welke op de jongste campagne volgden, is weder een bedenkelijke inzinking gekomen, en de cijfers per 31 December 1923 zullen dus waarschijnlijk wel een beetje minder gunstig percentage aantoonen.

De onregelmatige wijze, waarop toezeggingen binnenkomen, maakt een berekening van het onkosten-percentage over een kalenderjaar vrijwel waardeloos. Op de slechts betrekkelijke waarde der vergelijkings-percentages heb ik trouwens in het jaarverslag de aandacht gevestigd.

Het komt mij dan ook voor dat wij, om een zuiver beeld te behouden, de gevolgde methode, namelijk berekening van het onkosten-percentage over de geheele periode der actie, moeten blijven handhaven.

Het spreekt vanzelf, dat daarbij geenszins uit het oog mag worden verloren, of de onkosten niet te hoog worden in verhouding tot de verkregen nieuwe resultaten.

De opmerking van den heer De Lieme, dat het aanvankelijk statutair voorgeschreven onkosten-cijfer van 5 pCt. der ontvangen gelden sterk is overschreden, is volkomen juist. Hierop zoude ik willen antwoorden: „à l' impossible nul n'est tenu", en hiermee acht ik de voltrokken statutenwijziging volkomen gewettigd.

Hoe groot de resultaten der propaganda zullen zijn, is nooit van te voren te zeggen; dat zij echter door weinig doordachte ingezonden stukken als het onderhavige zullen worden gebaat, valt ernstig te betwijfelen.

Indien het Bestuur zich stipt aan de onkostenbeperking had gehouden, zoude de actie in Nederland reeds lang gestaakt moeten zijn.

Dit nu zal toch wel niet in de bedoeling van den Heer De Lieme liggen.

A. ANDRIESSE, Penningmeester.

Amsterdam, 11 November 1923.

3. Contractbreuk jegens het J. N. F.

Met hetzelfde gemak, waarmee hij het bestuur van het Nederlandsch Keren Hajesod van een stelselmatige misleiding van het publiek beschuldigt, met dezelfde gemakkelijke bevingering van de eer zijner medemenschen en medestanders beticht hij dat bestuur van niets minder dan contractbreuk. Dat verschillen van meening over een contract ook te goeder trouw mogelijk zijn, kan de heer De Lieme niet aannemen.

Wat is er van deze beschuldiging?

A. Het Nederlandsch Keren Hajesod zou zijn minimumbijdrage van f 100.— tot f 50.— hebben verminderd, zonder de daarvoor, volgens het contract tusschen de directoriën van J. N. F. en K. H. benoodigde toestemming van het J. N. F. Directorium. Nu staat het vast, dat het nieuwe contract tusschen J. N. F. en K. H., waarin een bepaling, die deze toestemming noodig maakt, werd opgenomen, dateert van September 1922, terwijl het eveneens vaststaat (en ook niet betwist wordt), dat reeds op 20 December 1921 het Directorium van het K. H. aan het Nederl. K. H. toestemming had verleend tot verlaging van haar minimum tot f 50.—.

Alleen wordt hiertegen opgemerkt (o. a. door Mr. K. J. Edersheim op pag. 188 van den J. W. van 2 Nov. j.l.), dat de in 1921 verkregen toestemming tot verlaging van het minimum niet was gevraagd met de bedoeling, lagere inteekeningen dan f 100.— aan te nemen, doch slechts om bij de verkiezing van afgevaardigden in den Keren Hajesod Council onze contribuanten niet in een nadeeliger positie te doen verkeeren dan de contribuanten uit andere landen met hooge valuta. Deze opmerking is op zichzelf volkomen juist, doch verandert niets aan de zaak. Want de toestemming van het Keren Hajesod Directorium in December 1921 was zonder eenige restrictie verleend; in het verslag van het K.-H.-Directorium van Aug. 1922 staat het Nederlandsch minimum zonder meer met f 50.— aangegeven[1]); het Directorium van het J. N. F. in September 1922 contracteerende, kon dus bezwaarlijk van meening zijn, dat zijn toestemming vereischt was, om het Nederl. minimum op f 50.— te stellen. In eigen boezem vormde derhalve in het voorjaar van 1923 de practische verlaging van het minimum voor het Nederl. Keren Hajesod een nieuwe kwestie, waarover opnieuw moest worden beslist. In zijn verhouding tot het J. N. F. echter stond het Keren Hajesod door de eerder reeds voltrokken officieele vaststelling van het Nederlandsche minimum op f 50.— volkomen vrij.

Dat is de eerste contractbreuk.

B. Ten tweede echter zou het Nederl. Keren Hajesod zich niet gehouden hebben aan zijn uitdrukkelijke belofte om 20 % zijner inkomsten aan het J. N. F. te doen toekomen. Inderdaad vormde de verzekering der aan het J. N. F. toekomende Keren Hajesodgelden een der gronden voor de hier ingevoerde terughoudingspolitiek en heeft het toenmalige Bondsbestuur (deze zaak gaat aan de oprichting der Keren Hajesod-stichting vooraf) zich sterk gemaakt, dat het J. N. F. — wat de Nederl. Keren Hajesodgelden betreft — in ieder geval niet te kort komen zou. Aan deze belofte is de hand gehouden! In het officieele rapport van de Zionistische Executieve aan de Jahreskonferenz van 1922 te Karlsbad wordt op pag. 78 (Duitsche uitgave) uitdrukkelijk gestaafd, dat de £ 2000 die het J. N. F. in het verslagjaar uit Keren Hajesodgelden ontvangen had, uit Nederland afkomstig waren. Deze publicatie is in overeenstemming met de zich in het bezit van het Nederl. Keren Hajesod bevindende

[1]) Pag. 31 en 39 der Engelsche uitgave.

schriftelijke verklaring van het Keren Hajesod-Directorium, dat het uit de Nederl. Keren Hajesodgelden £ 2000 aan het J. N. F. heeft overgemaakt. De heer De Lieme beweert niettemin, dat deze £ 2000 geenszins uit Holland afkomstig waren. Hij moge dit geschil met het Directorium te Londen uitmaken en onderzoeken, of het wel een uit Holland afkomstige chèque was, die het J. N F. ontvangen heeft. Ons moet de officieele verklaring van K. H. Directorium en Executieve, dat de £ 2000 uit Nederland afkomstig waren, voldoende zijn.

Na het XIIde Congres, toen de voorrang van het gewone Palestina-budget op de Keren Hajesod-inkomsten uitdrukkelijk was vastgesteld, kon natuurlijk ook het Nederl. Keren Hajesod niet aan den eisch vasthouden, dat 20 % der Nederl. Keren Hajesodgelden direct naar het J. N. F. zouden gaan. En er is daarna natuurlijk geen sprake van geweest, dat, zooals de heer De Lieme niet ophoudt rond te strooien, het Keren Hajesod toch geregeld zou zijn doorgegaan met den indruk te vestigen, dat het J. N. F. 20 % uitbetaald kreeg. De heer De Lieme kan die bewering dan ook niet waar maken. In een uitvoerig relaas in den J. W. van 30 Nov. j.l. echter doet hij een poging om als afdoend bewijs daarvan te doen doorgaan het feit, dat in een bepaald artikel van het „Beloofde Land" niet van de verandering is gesproken. Voor het overige kan de heer De Lieme zich op een onweersproken vergissing van de J. W.-redactie beroepen. Dat is hem voldoende voor zijn aanklacht, dat het Keren Hajesod met opzet het publiek in den waan zou hebben gelaten, dat niets veranderd was. De heer De Lieme zelf echter, wanneer in het N. I. W. van zijn eigen woorden een volkomen onjuiste lezing wordt gegeven ten nadeele van het Keren Hajesod, vindt het niet noodig daartegen op te komen. Hoe zou hij het vinden, als wij dit feit als bewijs aanmerkten, dat hij met opzet het publiek in den waan tracht te brengen, dat „54 % der ontvangsten van het Keren Hajesod aan onkosten weggaan"?

Dit is dus de tweede contractbreuk. En deze twee te zamen vormen dan de „stelselmatige sabotage van het J. N F.", die alweer in het meergeciteerde Centraalblad-artikel het Keren Hajesod ten laste wordt gelegd.

Zou men niet met heel wat meer recht van een stelselmatige sabotage van het Nederl. Keren Hajesod door den heer De Lieme mogen spreken, indien men zijn taal zou wenschen over te nemen?

4. De terughoudingspolitiek.

In de inleiding is hiervan reeds zooveel gezegd, als noodig was, om te doen uitkomen, dat de heer De Lieme tegen de invoering dier politiek nooit met één woord is opgekomen en dat de Keren Hajesod-leiding destijds volstrekt overtuigd was, dat alleen door deze politiek kon worden voorkomen, dat de Keren Hajesod-actie in Nederland volkomen zou stranden op het sterke wantrouwen dat hier was ontstaan.

Wij zijn heden nog ten volle overtuigd, dat die opvatting juist was en dat de plannen tot het voeren van een Keren Hajesod-actie destijds jammerlijk schipbreuk zouden hebben

geleden zonder de terughoudingspolitiek, die vele Zionisten met de Keren Hajesod-actie verzoend heeft. Hierin bestaat dus ook haar eigenlijke en wezenlijke rechtvaardigingsgrond, die ruimschoots moest opwegen tegen de door niemand ontkende nadeelen, die aan deze politiek verbonden waren en nog zijn. Maar toen zij eenmaal was ingevoerd en door de Alg. Verg. uitdrukkelijk was gesanctioneerd, kon zij niet zonder meer geliquideerd worden, want zij behoorde tot de uitdrukkelijke voorwaarden, waaronder de inteekeningen voor het Keren Hajesod aangenomen waren en waarop menigeen ten zeerste bleek gesteld te zijn. Na de oprichting der Keren Hajesod-stichting heeft de mogelijkheid, om deze politiek te liquideeren, aanstonds een ernstig punt van debat uitgemaakt. Verscheidene stemmen verhieven zich daarvoor, maar zwichtten uit eerbied voor de nu eenmaal aangegane verplichtingen. Intusschen werd echter de wijze, waarop men den eenmaal ingeslagen weg bleef volgen, in overeenstemming gebracht met de gewijzigde omstandigheden. In aansluiting bij de congresbesluiten van 1921, waarbij het voor nationale instituten gereserveerde gedeelte werd samengevoegd met het gewone budget, werd besloten het te reserveeren gedeelte van 54 % terug te brengen tot 40 %. Voorts werd in October 1922 de bekende overeenkomst met Londen gesloten, waardoor het min of meer revolutionaire karakter der politiek geheel kwam te vervallen.[1]) Sindsdien kan men van een terughoudingspolitiek strict genomen in 't geheel niet meer spreken, doch alleen van een overeenkomst met Londen, die het Nederl. Keren Hajesod het recht verleent om 40 % harer inkomsten voor een speciale kolonisatorische taak te besteden, zoodra nopens vorm en inhoud van deze speciale taak overeenstemming zal zijn verkregen tusschen het Nederl. Keren Hajesod en het Keren Hajesod-Directorium te Londen.

Over de juistheid en utiliteit van deze politiek behoeft hier niet te worden gesproken. Deze vraag is hier niet aan de orde. Hier behoeft slechts te worden geconstateerd, dat de heer De Lieme met dezelfde verontwaardiging opkomt tegen de schending van het congresbesluit, dat integrale afdracht der Keren Hajesod-gelden voor het Palestina-budget eischt als tegen de schending van het besluit der Alg. Verg. van den N. Z. B., dat de terughouding van 54 % der Nederl. Keren Hajesod-gelden eischt. Op de laatste Alg. Verg. heeft hij niet geschroomd zulks bijna in één adem te doen. In waarheid is noch het eene besluit geschonden, noch het andere. In het ééne geval is een volkomen geoorloofde schikking getroffen. In het andere geval is een besluit van de Algemeene Vergadering zooveel mogelijk in overeenstemming gebracht met de besluiten der hoogere instantie (het congres), zooveel n.l. als

---

[1]) Voortdurend beweert de heer De Lieme, dat het Keren Hajesod deze overeenkomst „achter den rug van het B. B. om" zou hebben gesloten. Deze bewering is glad in strijd met de feiten. Bij de allereerste onderhandelingen van het Dagelijksch Bestuur met den vertegenwoordiger van het Directorium is de bondsvoorzitter tegenwoordig geweest en met zijn uitdrukkelijke toestemming is de overeenstemming tot stand gekomen. Of de bondsvoorzitter voor het geven daarvan een besluit van het B.B. behoefde, is een vraag, waarmee het Keren Hajesod niets te maken heeft.

redelijkerwijs scheen overeen te brengen met de door het Nederl. Keren Hajesod aangegane verplichtingen.

Na tijden lang geen uitdrukking scherp genoeg gevonden te hebben, om de schending van elk van twee onderling onvereenigbare besluiten te laken, komt nu echter in zijn J. W.-publicatie van 2 November j.l. de heer De Lieme plotseling in het eigenste schuitje van het Keren Hajesod-bestuur terecht. Hier heet het nu op pag. 183, 2de kolom, van zijn artikel „Ter Oriënteering", met het oog op deze terughoudingspolitiek: „Niet dat ongedaan zal moeten worden gemaakt, wat tot nu toe is geschied. Integendeel, de beloften bij de propaganda in Nederland gedaan bij de inzameling van Keren Hajesod-gelden, eischen integrale vervulling. Speciaal ten opzichte van de terughoudingspolitiek zie ik de verwezenlijking daarvan niets in den weg staan, wijl het Nederl. Keren Hajesod, door het leenen der teruggehouden gelden aan de Executieve, reeds blijk heeft gegeven, dien weg te willen verlaten en alleen de principieele sanctie voor de toekomst nog ontbreekt".

Inderdaad, daaraan staat niets in den weg. Het Keren Hajesodbestuur heeft nimmer aanleiding gegeven tot de opvatting, dat het den wensch zou koesteren, de z.g. terughoudingspolitiek ad infinitum voort te zetten, en over de beëindiging daarvan van een bepaald tijdstip af, valt zeer wel met het Keren Hajesodbestuur te praten. Anderzijds heeft echter de heer De Lieme nooit aanleiding gegeven tot de opvatting, dat hij daarmede tevreden zou zijn. Nooit heeft hij eerder de noodzakelijkheid, om aangegane verplichtingen gestand te doen, ten deze erkend. In het uit 14 pagina's bestaande memorandum, dat de heer De Lieme in December 1922 aan den Bondsraad van den N. Z. B. heeft gericht en dat geheel aan deze zaak is gewijd, zal men tevergeefs naar deze erkenning zoeken, doch veeleer de handhaving der aangegane beloften in de mooiste termen als boerenbedrog enz. gebrandmerkt vinden. Heel wat steriel gedebatteer, heel wat strijd en verbittering had allen, die zich in Nederland voor de toekomst van Palestina inspannen, bespaard kunnen blijven, indien de heer De Lieme zijn vredelievende oplossing wat eerder in de plaats van zijn hemeltergende verontwaardiging had gesteld.

5. Het Keren Hajesod is door de Zionistische Curatoren van zijn Zionistisch karakter beroofd.

Ook op dit punt wordt het hoog tijd legendenvorming bijtijds te voorkomen.

Wie opkomt voor het Zionistisch karakter van het Keren Hajesod, komt òf voor een vanzelfsprekendheid òf voor een onrechtmatigheid òf voor een onwaarheid op.

Meent hij, dat het Keren Hajesod zich bij zijn werkzaamheid niet mag verwijderen van de lijn van het Zionistisch beginsel, dan wordt iets gezegd, dat vanzelf spreekt. Maar het verwijt aan de Zionistische Curatoren wordt dan tot een onzinnigheid. Zij zouden afvalligen moeten zijn, om het te verdienen. En hun Zionistische overtuiging zal zelfs de heer De Lieme niet willen aantasten.

Meent men daarentegen, dat het Keren Hajesod feitelijk in

handen is van de Zionistische wereldorganisatie en dat het Keren Hajesod in Nederland — om in dezelfde lijn te blijven — geen positie behoorde in te nemen, die het van den N. Z. B. onafhankelijk maakt, dan komt men op voor een onrechtmatigheid. Want, zooals wij aanstonds zullen aantoonen, de heerschappij der Zionistische Wereldorganisatie over het Keren Hajesod is in strijd met haar eigen besluiten, die het Keren Hajesod in het leven hebben geroepen, in strijd met de wijze, waarop het door de Zionistische organisatie alom is gepropageerd, terwijl de wijze, waarop zij wordt uitgeoefend, zelfs in strijd is met de statuten van het Keren Hajesod.

En op grond van dit laatste feit komt men voor een onwaarheid op, wanneer men zou willen beweren, dat het Keren Hajesod een instituut der Zionistische Organisatie was, precies zooals de banken en het J. N. F.

En voor deze onrechtmatigheid en voor deze onwaarheid is het, dat de heer De Lieme opkomt, wanneer hij de Zionisten in het Keren Hajesod Curatorium ervan beschuldigt, het Ned. Keren Hajesod van zijn Zionistisch karakter te hebben beroofd.

Dat het Keren Hajesod tot op dezen dag geheel in de hand is van de Zionistische Wereldorganisatie is een feit. Een feit, dat als overgangstoestand door Zionisten en niet-Zionisten aanvaard is. Een feit, dat door de erkende moeilijkheid, om de samenwerking tusschen Zionisten en niet-Zionisten centraal in een voor het geheele Jodendom representatieven vorm te organiseeren, ook excusabel is en geëxcuseerd wordt. Maar een feit, dat onmiddellijk den vorm van een grove machtsusurpatie en van een grof bedrog der in het werk betrokken niet-Zionisten aanneemt, zoodra het wordt voorgesteld als een nu eenmaal vaststaand feit, waaraan niet meer te tornen valt.

Bij de stichting van het Keren Hajesod dacht men aan alles eerder dan aan een instituut der Zionistische Organisatie. Men dacht aan een onverwijlde mobilisatie van het geheele Jodendom door een alomvattende Keren Hajesod actie, waardoor en waarvoor een eenheid van front over de geheele linie der Jodenheid zou ontstaan. Men heeft zich nimmer aan de illusie overgegeven, dat zulk een actie mogelijk was door middel van een instituut der Zionistische Organisatie.

Zoodra het Keren Hajesod een concreten vorm had aangenomen, zijn wijdloopige onderhandelingen gevoerd met een aantal vooraanstaande niet-Zionisten, waaronder baron James de Rothschild, Sir Alfred Mond en Lord Rothschild, met het doel hen te doen toetreden tot het Directorium van het Keren Hajesod. In de interne vergadering bij Stranders, waar hij de Zionisten toegesproken heeft, gaf Dr. Weizmann een uitvoerig relaas van deze onderhandelingen en vertelde, dat ze tot dusver alleen daarom mislukt waren, omdat deze heeren, die bereid waren te steunen, toch niet bereid waren een vol aandeel in den arbeid en in de verantwoordelijkheid op zich te nemen. Hij zeide, dat men dat ook niet eensklaps van hen verwachten kon en dat men wat geduld moest hebben. Wij konden dat begrijpen en men heeft van alle kanten in Nederland geduld getoond. Wanneer men thans het verschil tusschen K. H. en

J. N. F. door den heer De Lieme tot niets of zoo goed als niets ziet herleiden (Vgl. b.v. Centraalblad 16 Maart), dan gaat men zich afvragen, of er misschien te veel geduld is getoond. Want het feit, dat de directie van het fonds, in strijd met de statuten, geheel Zionistisch is; dat het fonds, in strijd met de statuten, verantwoording aflegt aan het Zionistencongres; dat Zionistische organen, in strijd met de statuten, de beschikking over de geldmiddelen bezitten, dat alles wordt nu reeds door den heer De Lieme als argument uitgespeeld tegen het zuiver doorgevoerd neutraal karakter van het Keren Hajesod in Nederland.

De Zionistische Organisatie heeft zich in de statuten van het Keren Hajesod zeer vergaande rechten verzekerd. Zij benoemt in alle organen van het Keren Hajesod de helft der leden en heeft zelfs het recht, de door haar benoemde personen wederom te ontslaan. Verder dan deze krachtige indirecte invloed gaan haar rechten evenwel niet. De Zionistische Organisatie als zoodanig heeft noch een budgetrecht, noch een beschikkingsrecht over de gelden van het Keren Hajesod, noch het recht van het Keren Hajesod Directorium verantwoording van haar daden te eischen. Deze rechten zijn aan de organen van het Keren Hajesod zelf voorbehouden.

Men zou ons kunnen tegenhouden, dat dit bij de banken en bij het J. N. F. niet anders is. Maar inderdaad zijn dan ook de budgetten van bank of J. N. F. nog nooit in het congres gekomen, heeft het congres zich nooit met de benoeming der directeuren van deze instituten bemoeid. Daarentegen bestaan in de statuten dezer lichamen bepalingen, waardoor desniettemin aan de Zionistische Organisatie als zoodanig de onbeperkte en onvoorwaardelijke beschikking over die lichamen gewaarborgd wordt, en deze bepalingen zijn het, die men in de statuten van het Keren Hajesod welbewust niet opgenomen heeft.

Er bestaat geen enkel congresbesluit, dat deze zg. neutraliteit van het Keren Hajesod opheft; er bestaat ook geen enkel congresbesluit, dat zich tegen die neutraliteit verzet. Er bestaat alleen in den boezem der Zionistische Executieve en daardoor in de praktijk het Keren Hajesod gestie een tendens, die in de taal van den heer De Lieme sabotage der Keren Hajesod statuten zou heeten en waartegen wij ons — zoo ook in heel wat vriendelijker termen — sinds meerdere jaren tevergeefs verzetten. Wij zullen hiervan niet meer zeggen, ofschoon heel wat meer hiervan te zeggen ware. Wij zullen het niet doen, omdat wij ons tegenover de Zionistische Organisatie anders aan dezelfde fouten zouden gaan schuldig maken, die wij den heer De Lieme verwijten in zake zijn houding tegenover het Keren Hajesod. Laat ons daarom alleen erop wijzen, dat het geen congresbesluiten zijn, die aan de voorbereidingen tot het bijeenroepen van den Keren Hajesod Council in den weg staan, terwijl toch de van de statuten geheel afwijkende functioneering van het Keren Hajesod alleen aan het ontbreken van dezen Council te wijten is.

Hoezeer de heer De Lieme het dan ook in afkeurenden

zin bedoelt, wanneer hij telkens weer erop wijst, dat de samenwerkingsvorm tusschen Zionisten en niet-Zionisten binnen het Nederlandsch Keren Hajesod in strijd is met den samenwerkingsvorm in de Keren Hajesod Centrale, in werkelijkheid zwaait hij het Nederlandsch Keren Hajesod daarmee den grootsten lof toe. Hier bestaat overeenstemming met den geest der congresbesluiten, terwijl die overeenstemming in Londen tot dusver niet tot stand gekomen is. Gelukkig staat Nederland intusschen met zijn organisatievorm niet alleen. In Duitschland, Tchecho-Slowakije, Frankrijk b.v. bestaan dezelfde verhoudingen als hier. Van de zijde van het Keren Hajesod Directorium te Londen hebben de in deze landen geschapen verhoudingen nooit anders dan de grootste waardeering gevonden.

De actie, die de heer De Lieme thans bezig is te voeren, tracht een wig te drijven tusschen den N. Z. B. en de Zionisten, die zitting hebben in het Keren Hajesod bestuur. Maar wanneer hij aan deze laatsten verwijt, dat zij aan den bond hun persoonlijke politiek dicteeren, dat zij aan de vervulling der rechtmatige eischen van den N. Z. B. den weg afsnijden, dat zij zich aan hun verantwoording tegenover de algemeene vergadering van den bond onttrekken en congresbesluiten negeeren, dan is het antwoord daarop niet moeilijk. Indien zij een persoonlijke politiek mochten voeren — wat vooreerst te bewijzen ware — dan zou die persoonlijke politiek toch het onschatbare voordeel hebben, volkomen in overeenstemming te zijn met de gedragslijn, die de Algemeene Vergadéring herhaaldelijk tot de hare heeft gemaakt. Indien die Zionistische curatoren wijders werkelijk in den weg mochten staan aan de vervulling der eischen van den N. Z. B., dan hebben die eischen toch het niet te onderschatten nadeel van tot dusver slechts door den heer De Lieme en nimmer door den N. Z. B. te zijn uitgesproken. Onttrekken zij zich vervolgens werkelijk aan hun verantwoording jegens de Algemeene Vergadering, dan is dat toch het gevolg van het feit, dat het afleggen dier verantwoording hun nergens is voorgeschreven; integendeel, men heeft willen vermijden, dat in het Keren Hajesod bestuur van meet af de tegenstelling tusschen Zionisten en niet-Zionisten werd geaccentueerd, en daarom geen georganiseerde vertegenwoordiging, doch slechts vertrouwenslieden naar het Keren Hajesod bestuur afgevaardigd. En ten slotte is de bewering, dat zij de congresbesluiten zouden negeeren, in strijd met de feiten.

Den heer De Lieme is dat alles welbekend. Hij kan niet meenen, dat een meening van hem uitteraard ook de meening van den N. Z. B. zou moeten zijn. Maar dat verhindert hem niet, zulks den bond te suggereeren.

TYP: CALFF & MEISCHKE - AMSTERDAM